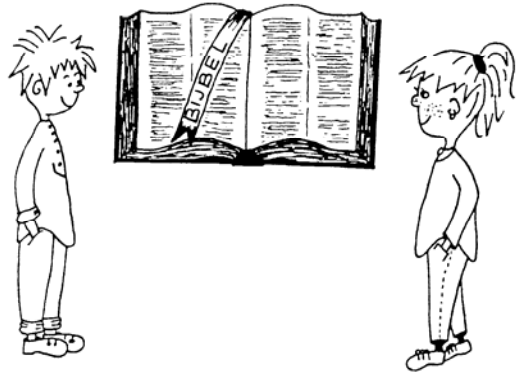

Gemeenteschets

Leiden en laten leiden

Leiden en laten leiden

*Verantwoordelijkheid leren
door Gods Woord*

C.J. de Ruijter

Herziene uitgave mei 2008

INHOUD:

LAAT JE LEIDEN

<i>Bijbelstudie en werkvormen voor jongeren 12 tot 16 jaar</i>	3
<i>Inleiding</i>	4
<i>Ongedachte leiding</i>	4
<i>Wat is verantwoordelijkheid?</i>	4
<i>Vier momenten</i>	5
<i>Wachten op Gods leiding is moeilijk</i>	5
<i>Een Vaderhand</i>	6
<i>Zondag 10</i>	6
<i>HANDREIKING VOOR DE LEIDER / LEIDSTER</i>	7

LEIDEN EN LATEN LEIDEN

<i>Bijbelstudie en werkvormen voor jongeren 16+</i>	9
<i>God en/of ik</i>	10
<i>Hoe loopt het af?</i>	10
<i>WERKVORMEN</i>	11
<i>Werkvorm 1 Thema met variaties</i>	11
<i>Werkvorm 2 Groepsgesprek rond een praktisch thema</i>	11
<i>Werkvorm 3 Stickerparade</i>	12
<i>Werkvorm 4 Stelling nemen</i>	12
<i>Werkvorm 5 Een persoonlijke belijdenis</i>	12

VERTROUW HEM WAAR HIJ GAAT

<i>Bijbelstudie voor volwassenen</i>	13
<i>Jozef en Jakob</i>	14
<i>God en mensen in oorlogstijd</i>	14
<i>Twee naamgenoten</i>	15
<i>De lelies en de mussen</i>	15
<i>God en mensen</i>	16
<i>Verwerking</i>	17

BESPREKINGSPUNTEN VOOR GEMENGDE GROEPEN (jonge jeugd, oudere jeugd en volwassenen).....

<i>Enige literatuur</i>	20
<i>BIJBELROOSTER</i>	20

LAAT JE LEIDEN

**Bijbelstudie voor
jongeren 12 tot 16 jaar**

C.J. de Ruijter, Zwanebloem 2, 8265 GL Kampen, tel. 038-3317262

Inleiding

Wanneer denk jij eraan dat God je leven leidt?

- als er iemand sterft*
- als ik iets moeilijks moet doen*
- nooit*
- als er een baby geboren wordt*
- als ik ziek ben*
- als ik tot God bid*
- als er iets ergs gebeurt*
-*
-*
-*

Kruis aan wat bij jou past en vergelijk het met elkaar.

Ongedachte leiding

Daar gaat hij, de woestijn in. Zonder medelijden hebben zijn broers hem verkocht aan een paar kooplui. Eventjes had hij nog gehoopt dat het goed zou aflopen. Toen ze hem uit de put haalden, dacht hij even dat hij terugmocht naar zijn vader. Maar nu... Hier loopt hij in het hete zand. Op weg naar een slavenhuis. Wat blijft er van die droom over?

Waar is God? Heeft Hij dan toch niet de leiding?

Jaren later:

Kijk nou eens: daar heb je de broers. Vanaf zijn hoge zetel ziet hij ze naderbij komen. Alleen Benjamin is er niet bij. Ze zijn een stuk ouder geworden. Oude mannen met baarden. Eerbiedig buigen ze neer. En plotseling schiet de droom weer door hem heen:

"Wat heeft de Heer het wonderlijk geleid. Doordat ik als slaaf verkocht ben, kan ik nu mijn familie in het leven houden."

Probeer je nu eens in te denken dat jij Jozef was.

Wat zou jij gedacht hebben, als je verkocht werd als slaaf (nooit meer naar huis!)?

Hoe zou jij gereageerd hebben als je je broers later zo zag buigen? Herken je trouwens in je eigen leven vandaag wel eens iets van die twee vragen van Jozef: Eerst: Waar blijft Gods leiding nou? Daarna: Wat heeft God het wonderlijk geleid! Of denk je nooit aan zulke dingen?

Wat is verantwoordelijkheid?

Een beetje een moeilijk woord! Wie weet ken je het wel. Je snapt het misschien het beste als je aan een ander woord denkt: ANTWOORD.

Dat woord zit er eigenlijk in.

Kijk maar: ver-antwoord-elijkheid.

Eigenlijk betekent het dus dat je antwoord moet geven.

Nu geef je meestal een antwoord door wat je **zegt**.

Maar je kunt ook een antwoord geven door wat je **doet**.

Een voorbeeld:

Je krijgt een kamer en nou zeggen je ouders:

Laat maar eens zien dat je daar goed mee om kunt gaan.

Dan ben je verantwoordelijk voor je kamer (opruimen en zo).

Wat je doet met je kamer, dat is dus een antwoord aan je ouders.

Het is duidelijk dat je een goed en een verkeerd antwoord kunt geven.

Maar dan snap je, dat dat ook tegenover God geldt.

Je krijgt van Hem het leven.

En daar ben jij ver-antwoord-elijk voor.

Je kunt een goed en een verkeerd antwoord geven.

Wat voor antwoord heb jij in gedachten?

Vier momenten

We gaan nu nog iets preciezer kijken naar dat verhaal van Jozef. Dan kun je langzamerhand gaan ontdekken hoe de leiding van God altijd samengaat met de verantwoordelijkheid van mensen. Hieronder staan vier momenten uit die geschiedenis (zie in Genesis 37, 39 - 47).

- 1 Jozef in de put
- 2 Jozef vlucht bij de zonde vandaan
- 3 Jozef in de gevangenis
- 4 Jozef geeft zijn familie te eten

*Bespreek elk van die vier momenten en geef dan aan:
Waar zie je verantwoordelijkheid van mensen?
Gaan ze er goed mee om of verkeerd?
Waar zie je de leiding van de Heer?*

Wachten op Gods leiding is moeilijk

Hij wist het wel. Hij kreeg de grote zegen. Zijn moeder had het hem verteld. Dat betekende welvaart, rijkdom, voorspoed. Maar ja, als hij naar z'n broer keek, was hij er niet erg gerust op. Die ging altijd z'n eigen gang. Hij had er niet veel vertrouwen in dat het goed kwam met die rijkdom.

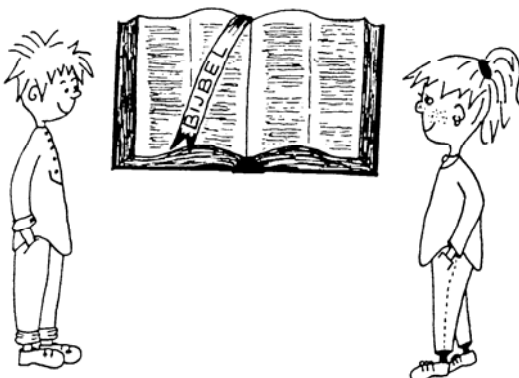
Als je dat soort dingen niet zelf regelt, komt er vaak niks van terecht.

*Herken je die houding, dat je bij jezelf denkt: Ik moet het zelf maar regelen?
Kun jij dingen aan God overlaten?*

Je hebt trouwens vast wel herkend over wie het gaat. Dan weet je ook hoe zijn plannetjes afliepen. Het was één grote ellende: een boze broer, een bedrogen vader, een moeder die alleen achterbleef. En hijzelf:

Zonder familie, zonder bezit, zonder land. Op de vlucht. Slapen op een steen. Alleen.

En dan komt God en Hij laat zien: Ik zorg voor je.

Lees eens Genesis 28:10-22.

Ga eens na hoe de Heer Jakob leert om zijn leiding te verwachten.

Hoe zou jij dat in jouw leven kunnen doen?

Een Vaderhand

Waar denk jij aan bij de hand van een vader?

- hij maakt iets
- hij is sterk
- hij slaat me
- we gaan wandelen
- hij wijst iets aan
- hij geeft iets
-
-
-

Zondag 10

Wat verstaat u onder Gods voorzienigheid?

De almachtige en tegenwoordige kracht van God,
waardoor Hij hemel en aarde, met alle schepselen,
als met zijn hand
in stand houdt en zo regeert, dat
..loof en gras
..regen en droogte
..vruchtbare en onvruchtbare jaren
..eten en drinken
..gezondheid en ziekte
..rijkdom en armoede
en alle dingen niet bij toeval
maar uit zijn vaderhand ons ten deel vallen.

*Waarom is het voor ons belangrijk te weten dat God alles
geschapen heeft en nog door zijn voorzienigheid in stand houdt?*

Om in alle tegenspoed geduldig,
in voorspoed dankbaar te zijn
en voor de toekomst dit vaste vertrouwen te hebben in onze
trouwe God en Vader,
dat geen schepsel ons van zijn liefde scheiden zal.
Want alle schepselen zijn zo in zijn hand,
dat zij zich tegen zijn wil
niet roeren of bewegen kunnen.

*In zondag 10 komt drie keer de hand van God voor.
Zoek dat maar eens na en ga voor jezelf na:
Welke dingen van het rijtje hiervoor kun je ontdekken bij deze
Vaderhand (is hij sterk, geeft hij iets, slaat hij enz.)?*

Zingen: Gezang 168: 'k Stel mijn vertrouwen op de Heer mijn God

HANDREIKING VOOR DE LEIDER / LEIDSTER

- A Er zijn drie elementen die je bij het voorbereiden en tijdens de verenigingsavond moet vasthouden:
- 1 *God heeft een plan en dat voert Hij uit.* Niemand kan dat doorkruisen.
 - 2 *Mensen hebben hun eigen verantwoordelijkheid.* Daar kunnen ze goed en verkeerd mee omgaan. Als mensen iets verkeerd doen, is dat dan ook letterlijk voor hun verantwoording. Je kunt dat God niet verwijten. Toch gebruikt Hij wonderlijk genoeg ook dat kwaad in zijn plannen.
 - 3 *Gods leiding en onze verantwoordelijkheid komen in één lijn te liggen in onze omgang met God.* Vertrouwend en biddend leer je om je over te geven aan zijn leiding. Dan ga je letten op zijn weg en ben je ook bereid om je te **laten** leiden.
- B Probeer op twee manieren de samenhang tussen deze elementen aan te geven. Allereerst is het belangrijk dat de kinderen die samenhang **inzien**. Op begripsniveau moeten de woorden (leiding, verantwoordelijkheid enz.) duidelijk worden en in hun onderling verband gezet. Hiervoor kun je m.n. de vragen rond de vier momenten uit Jozefs geschiedenis benutten.
- Maar daarnaast moeten ze leren hun **hart** hiervoor **open te stellen**. Juist bij dit onderwerp is het zo belangrijk dat ze leren aanvaarden waar het over gaat. Dan kun je een belangrijk stukje bijdragen aan hun geloofsvorming.
- C De twee rijtjes met aankruismogelijkheden zijn bedoeld om het thema herkenbaar in de eigen gevoelswereld van de kinderen te plaatsen. Let erop, dat ze niet te veel aan het theoretiseren slaan bij dit onderwerp. Dan blijf je steken in een misschien wel interessante discussie, maar het blijft dan wel aan de oppervlakte. Het is juist belangrijk, dat ze leren Gods leiding midden in hun ervaringswereld te plaatsen. M.n. aan de hand van het eerste rijtje heb je daarvoor de gelegenheid. Je kunt b.v. aan het eind van de bespreking daarnaar teruggrijpen en zo het thema op hun eigen geloofswerkelijkheid betrekken.
- D Er zijn met opzet twee historische verhalen opgenomen. In Jozefs geschiedenis ligt veel nadruk op het plan en de

leiding van God. In Jakobs geschiedenis ligt juist het accent op de mens die probeert zijn zaakjes te regelen. Door deze twee verhalen naast elkaar te zetten, heb je de gelegenheid om de beide kanten van het onderwerp duidelijk voor de kinderen neer te zetten.

E Zondag 10 is voor de kinderen een lastige tekst. Je moet die niet op de manier van een tekstverklaring behandelen. In de schets is geprobeerd ze naar die tekst toe te brengen vanuit de hand van vader. Via dat motief moet het mogelijk zijn de kinderen iets van die zondag te laten zien. Zorg ervoor dat vooral het vertrouwend karakter duidelijk uitkomt: een kind kan vol vertrouwen aan vaders hand gaan wandelen.

F Duidelijk moet worden dat je omgang met God beslissend is. Vertrouw je Hem of vertrouw je meer op jezelf? Probeer dat als een rode draad door heel de verenigingsavond heen te vlechten.

Het helpt vaak om zo'n thema te visualiseren. Je kunt bijvoorbeeld van tevoren een groot spandoek of een vel papier ophangen met de tekst: *Met een gerust hart*. Dat kan dan als thema in hun gedachten blijven hangen. M.n. als ze het tijdens de avond gaan herkennen in de bespreking, zal dat helpen om het onderwerp goed te verwerken. Laat ze naar huis gaan met de gedachte: ik kan me met een gerust hart aan de Heer overgeven.

LEIDEN EN LATEN LEIDEN

**Bijbelstudie en werkvormen
voor jongeren 16+**

C.J. de Ruijter

Inleiding

Merk jij dat God je leven leidt?

- *nooit*
- *meestal achteraf*
- *ik denk er haast nooit over*
- *alleen als ik bid*
- *altijd*
-
-
-

Bespreek de antwoorden met elkaar.

God en/of ik

In deze schets gaat het over Gods leiding en onze verantwoordelijkheid. Het is heel moeilijk om die twee met elkaar te verbinden. Als je zegt: God leidt mijn leven, dan denk je aan Gods macht. Hij weet en bestuurt alle dingen. Hij bepaalt wat er gebeurt. Is er een mens die daar iets aan kan veranderen?

Maar let nu eens op wat mensen doen. Wij maken onze plannen. We zoeken onze weg. En soms gaat dat zelfs dwars tegen God in. Zou God daar eigenlijk wel mee te maken (willen) hebben?

Die twee dingen komen dus telkens weer terug: Gods leiding en onze verantwoordelijkheid. En voor ons is het vaak een raadsel hoe ze bij elkaar kunnen horen. Als je op God let, denk je: Hij doet het. Als je op de mensen let, denk je: Ik doe het.

Maar de Heer leert ons om telkens die twee met elkaar in verband te zien.

Zeg eens in je eigen woorden hoe je die twee dingen ontdekt in de volgende gebeurtenissen:

- de zondeval in het paradijs
- de geschiedenis van Jozef
- de kruisiging van Jezus

Hoe loopt het af?

Stel je eens voor:

Wat zou jij denken als je verkocht werd als slaaf? Probeer maar eens in het verhaal van Jozef te kruipen. Dan zul je merken dat dat heel moeilijk is. Waarom? Nou, je weet al dat het goed afloopt. Je zit je haast al bij voorbaat te verheugen op het moment dat die harde broers staan te buigen als knipmessen.

Maar als je echt in de huid van Jozef kruipt, dan merk je dat het niet zo werkt.

Eerst in de put. Dan slaaf. Dan vals beschuldigd. Dan in de gevangenis. Hij is steeds door diepe dalen heen gegaan. En eigenlijk wist hij niet waar het op uit zou lopen.

"God heeft mij gebruikt om jullie in het leven te houden."

Dat zegt Jozef als zijn broers later in Egypte komen (Gen. 45:5).

Maar dat kon hij pas achteraf zeggen.

Dat is een antwoord dat hij pas later heeft leren zien.

Dat is voor ons ook vaak het probleem bij Gods leiding.

Vaak zie je het pas achteraf, dat God het zo geleid heeft.

We zouden het vaak best prettig vinden als we van tevoren wisten hoe iets afliep. Als je de plannen van tevoren kende!

Maar God heeft zijn plan toch aan ons bekendgemaakt!

God heeft toch al verteld wat Hij van plan is!

We weten hoe het afloopt. Het loopt echt goed af!

We zullen met Christus als koningen regeren.

Wat Jozef meemaakte, dat is God met ons van plan.

Of durf jij dat niet van jezelf te zeggen?

En als dat zo is, ligt dat dan aan God of aan jou?

WERKVORMEN

Werkvorm 1 **Thema met variaties**

*Een mens stippelt zijn weg uit,
de HEER bepaalt de richting die hij gaat*
Spreuken 16:9

In deze tekst wordt het thema van de schets op een bepaalde manier onder woorden gebracht. Probeer in groepjes van 2 of 3 van dat thema voorbeelden uit de Bijbel en uit je eigen leven aan elkaar te vertellen.

Doel: oefenen om Gods leiding te leren aanwijzen.

Groepering	Hulpmiddelen	Tijd
2 - 3 personen	-	15 minuten

Werkvorm 2

Groepsgesprek rond een praktisch thema

Er zijn ernstige ziektes waardoor kinderen voor hun leven gehandicapt kunnen worden. Sommige kinderen komen zelfs voor altijd in de rolstoel terecht, anderen hebben met allerlei beperkingen te maken.

Sinds alweer heel wat jaren kunnen we kinderen ertegen inenten. Maar er zijn christenen in ons land, die dat niet willen. Zij zeggen: De Heer leidt ons leven. Als Hij wil dat ons kind die ziekte krijgt, dan moeten we dat uit zijn hand aanvaarden. Inenten betekent, dat je zelf het heft in handen neemt.

Stel dat iemand die mening verkondigt tegen jou, wat zeg je dan:

- Jij bent gek
- Gelukkig ben ik ingeënt
- Ik wou dat ik zo'n geloofsvertrouwen had
- Ik vind dat je best op de Heer kan vertrouwen en toch je laten inenten
- Ik vertrouw wel op God, maar stiekem denk ik: Blij dat het mij niet kan overkomen, ik heb zo'n prik gehad.

Vergelijk welk(e) antwoord(en) je hebt aangekruist en bespreek met elkaar waarom.

Groepering	Hulpmiddelen	Tijd
naar keuze	-	20 minuten

Werkvorm 3 Stickerparade

Zet op een groot vel papier het bekende rijtje van zondag 10:

loof	gras
regen	droogte
vruchtbare	onvruchtbare jaren
eten	drinken
gezondheid	ziekte
rijkdom	armoede
voorspoed	tegenspoed

Plak stickers bij de woorden die het meest op jouw leven slaan. Bespreek nu met elkaar of ook antwoord 28 op jouw leven slaat.

Groepering	Hulpmiddelen	Tijd
naar keuze	flap-over, stickers	15 minuten

Werkvorm 4 Stelling nemen

Bespreek een of meer van de volgende stellingen:

- Wat God wil, ligt toch al vast, dus daar verandert geen mens wat aan.
- God geeft de leiding vaak uit handen. Anders zou er niet zoveel kwaad in de wereld gebeuren.
- Je kunt nooit bewijzen dat iets de leiding van God is.
- Als mensen zelf ook verantwoordelijk zijn, moet God soms zijn plannen wel veranderen.

Groepering	Hulpmiddelen	Tijd
naar keuze	-	15 minuten

Werkvorm 5 Een persoonlijke belijdenis

Zondag 10 is een onderdeel van de belijdenis van de kerk. Om je zo'n belijdenis eigen te maken, kan het helpen om deze in andere woorden te formuleren. Sommigen zullen er ook behoefte aan hebben om in eigen woorden te zeggen wat het voor hen betekent om te vertrouwen op Gods leiding. Je kunt met elkaar de afspraak maken dat ieder een persoonlijke belijdenis schrijft over dit thema. Dat moet dan wel thuis voorbereid worden. Je zou dan bijvoorbeeld verspreid over de hele avond de verschillende bijdragen kunnen voorlezen. Eventueel worden de persoonlijke belijdenissen in het plaatselijk kerkblad gepubliceerd.

VERTROUW HEM WAAR HIJ GAAT

**Bijbelstudie voor
volwassenen**

C.J. de Ruijter

Denken over Gods leiding vind ik

- **moeilijk**, ik merk er haast nooit iets van
- **onprettig**; ik maak liever zelf uit wat er gebeurt
- **fijn**, want het helpt me om me aan Hem over te geven
- **onnodig**, je kunt er geen zinnig woord over zeggen
- **eng**, je weet nooit waar het heen gaat

-
-
-

*Bespreek met elkaar de gevoelens die dit onderwerp
losmaakt.*

*Peil aan het eind van de avond of je er nog iets aan toe zou
willen voegen.*

Jozef en Jakob

In de Bijbel laat God ons duidelijk zien hoe Hij ons leven leidt. In de geschiedenissen van zijn kinderen kun je heel duidelijk zijn hand herkennen.

Maar tegelijk herken je dat die kinderen daar hun eigen verantwoordelijkheid in krijgen.

Op de jongste verenigingen zijn twee van die kinderen min of meer naast elkaar gezet: Jozef en Jakob.

Jozef is de man die langs een onbegrijpelijke weg door God geleid wordt naar een wonderlijke uitkomst. Hij moet lang wachten tot hij ziet waar Gods leiding op uitloopt.

Jakob is de man die eigenlijk niet wachten **kan** op Gods leiding. Hij wil zelf de leiding in handen nemen.

Welk van die twee verhalen past het duidelijkst bij je leven?

Durf je daar ook over te praten met anderen?

En kun je ook zeggen welke bemoediging je uit dat verhaal ontvangt voor Gods leiding in je eigen leven?

God en mensen in oorlogstijd

Bij de bevrijding van Nederland in 1945 is in de kerk gedankt, dat de Heer ons verlost had van de Duitse overheersing. Mensen hebben er wel voor gevochten, maar toch: Gods hand had ons bevrijd. We konden duidelijk zijn leiding aanwijzen. En zo werd dat ook gezegd.

Maar hoe zat dat dan in de jaren daarvoor: was Gods leiding er dan niet in de bezettingstijd?

Het valt op dat ook vroeger zo gesproken werd. Toen de onoverwinnelijke vloot was verslagen, werd er een munt geslagen met het opschrift:

Gods adem heeft ze verstrooid.

Dat was een duidelijke belijdenis van Gods leiding.

Maar was die leiding er dan niet, toen ons land in grote verdrukking was?

Is Gods hand vooral zichtbaar in blijde dingen?

Twee naamgenoten

Allebei heetten ze Saul.
 Allebei leerden ze Gods leiding op een wonderlijke manier kennen.
 Maar verder verliep hun leven in tegenovergestelde richting.
 Saul werd geroepen om koning te zijn.
 Hij kreeg een nieuw hart.
 God schonk hem zijn Geest en een profeet die hem bij de hand nam (1 Sam. 9).
 En toch:
 Saul raakte de weg kwijt.
 Op het laatst weet hij niet meer waar God hem heen wil leiden.
 Hij is in grote verwarring over Gods leiding (1 Sam. 28).
 De andere Saul werd door God in zijn kraag gegrepen.
 Eerst krijgt hij duidelijke aanwijzingen (Damascus, de Rechte Straat, Hand. 9).
 Maar al gauw heeft hij genoeg aan minder.
 Hij voelt het als de Heer hem een plan niet laat uitvoeren (Hand. 16:7).
 Hij merkt waar de Heer hem hebben wil (Hand. 21:13).
 Hij ziet Gods leiding duidelijk voor zich.

*Besef je, wat het verschil was tussen deze twee naamgenoten?
 Wat voor conclusie trek je daaruit voor je eigen omgang met de Heer?*

De lelies en de mussen

Bespreek met elkaar zondag 10 en concentreer je vooral eens op het rijtje:
 loof en gras
 regen en droogte
 vruchtbare en onvruchtbare jaren
 eten en drinken
 gezondheid en ziekte,
 rijkdom en armoede
 voorspoed en tegenspoed

Schrijf op welke vragen het oplevert als al die dingen uit Gods hand naar ons toe komen.

Lees vervolgens Matteüs 6:25-34.

- *Wat zou jij voor titel boven dit gedeelte zetten?*
- *Waar gaat jouw zorg naar uit?*
- *Merk je wel eens dat je hemelse Vader weet wat jij nodig hebt?*
- *Vind je in dit gedeelte iets terug van je eigen verantwoordelijkheid?*
- *Hoe ga jij die verantwoordelijkheid de komende dagen invullen?*
- *Denk jij dat de Heer Jezus deze dingen vandaag net zo gezegd zou hebben?*
- *Denk jij werkelijk dat God voor jou zorgt?*

Keer vervolgens terug naar zondag 10.

Past antwoord 28 bij de antwoorden op de hiervoor gestelde vragen?

God en mensen

Jozef, Jakob en Jona zijn mensen in wier leven de leiding van God duidelijk bleek. Mensen zoals wij. Maar er is één mens, die **niet** is zoals wij. En juist in het verhaal van zijn leven komt op een wonderlijke manier uit hoe de leiding van God vervlochten is met het handelen van mensen.

Lees Handelingen 2:22-24.

Wat treft jou hier het meest?

- *het kwaad dat mensen Jezus aangedaan hebben*
- *de majesteit van God die dat kwaad regeert*
- *het raadsel dat wetteloze mensen deel uitmaken van Gods plan*
- *mijn eigen rol in het kruis van Christus*

Voel je aan dat we juist hier het dichtst zijn bij het geheim van Gods leiding en onze verantwoordelijkheid?

Juist bij het kruis van Christus merk je dat we dat geheim niet kunnen ontraadselen.

Laat het ons vrede geven!

Verwerking

Hieronder is een gezang afgedrukt uit het Liedboek voor de kerken. Het biedt op verschillende manieren de gelegenheid om samen de behandelde stof te verwerken.

Dit lied beschrijft Gods leiding als onnaspeurlijk en soms ook moeitevol:

447 God moves in a mysterious way
 London new Scottish Psalter 1635 / Playford's Psalms 1677

1 God gaat zijn on-ge-ken-de gang
 vol don - kre ma - jes - teit,
 die in de zee zijn voet-stap plant
 en op de wol-ken rijdt.

2 Uit grondeloze diepten put
 Hij licht, en vreugde uit pijn.
 Hij voert volmaakt zijn plannen uit,
 zijn wil is soeverein.

3 Geliefden Gods, scheidt nieuwe moed,
 de wolken die gij vreest,
 zijn zwaar van regen, overvloed
 van zegen die geneest.

4 Zoudt gij verstaan, waar Hij u leidt?
 Vertrouw Hem waar Hij gaat.
 Zijn duistere voorzienigheid
 verhult zijn mild gelaat.

5 Wat Hij bedoelt dat rijpt tot zin,
 wordt klaar van uur tot uur.
 De knop is bitter, is begin,
 de bloem wordt licht en puur.

6 Hoe blind vanuit zichzelf is
 het menselijk gezicht.
 Godzelf vertaalt de duisternis
 in eindlijk eeuwig licht.

William Cowper (1731-1800)
 Vertaling J. W. Schulte Nordholt, geb. 1920

- zijn ongekende gang
- donk're majesteit
- duistere voorzienigheid
- de knop is bitter
- duisternis

- Herken jij die wat sombere omschrijving ook uit de Bijbel?
- Is er in jouw hart wel eens vrees (couplet 3)?
- Hoe ga jij daarmee om?
- Welk gedeelte slaat op jouw levenservaring?

De mooiste verwerking is wel: het lied tot slot samen instuderen en zingen voor elkaar en voor de Heer.

BESPREKINGSPUNTEN VOOR GEMENGDE GROEPEN (jonge jeugd, oudere jeugd en volwassenen)

1. Lees Psalm 73

Beantwoord met elkaar de volgende vragen:

- * Herken je de opstandigheid in deze psalm?
- * Ervaar je in je eigen leven wat vers 23 b zegt: U hebt mijn rechterhand gevat?
- * Wissel met elkaar uit wat vers 24 in je losmaakt aan gevoelens.
- * Bespreek uit de **berijmde** psalm vers 9, 10 en 11.
- * Geef eerlijk aan wat je daarbij moeilijk vindt en wat niet. Zing ten slotte met elkaar deze verzen.

2. De geschiedenis van Jozef

Bespreek met elkaar het thema aan de hand van de geschiedenis van Jozef. Laat ieder zich vanuit de eigen schets voorbereiden. Voer de bespreking aan de hand van enkele vragen bijvoorbeeld:

- * Wat is het grote plan, waar God aan werkt in deze geschiedenis?
- * Wanneer raakt Gods belofte op de achtergrond:
 - bij Jakob
 - bij de broers
 - bij Jozef
- * Zie je ook door welke oorzaak?
- * Herkennen jullie in jullie eigen gezin iets van de tegenstellingen die in Jakobs gezin leefden?
- * Beschrijf eens wat je het grootste wonder in deze geschiedenis vindt.
- * Is er in je eigen leven ook (wel eens) zo'n wonder?

3. Bespreek het thema vanuit de derde bede:

Uw wil geschiede.

- * Is dit voor jou een bede van berusting of juist van activiteit?
- * Kun je aanwijzen wat Gods wil is, of ben je er juist onzeker over?

4. Levensgesprek

Voer een gesprek rond het thema: "Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heren hand."

- * Laat iedereen dit thema toepassen op zijn eigen geloofsomgang met de Heer en daaruit een bijdrage leveren aan de bespreking.
- * Jongeren kunnen bijvoorbeeld een vraag stellen (aan de ouderen) hoe je leren kunt om je eigen plannen af te stemmen op wat de Heer wil.
- * Ouderen kunnen vanuit hun geloofservaring iets vertellen over de manier waarop ze in hun leven geleerd hebben de leiding van de Heer te herkennen enz.

5. Verantwoordelijkheid

Wissel met elkaar uit hoe je omgaat met je verantwoordelijkheid.

Laten de ouderen in de groep eens duidelijk maken hoe zij hun verantwoordelijkheid beleven tegenover de Heer. Dat kan eventueel aan de hand van een bepaald thema (gezondheid en ziekte bijv.). Laten de jongeren daarna eens aangeven hoe zij daarin tegelijkertijd de hand van de Heer zien.

6. God en wij

Besprek met elkaar Filippenzen 2: 12 en 13. Probeer eens aan te geven hoe deze verzen een duidelijke aanwijzing geven om concreet te zien hoe onze eigen activiteit en het werk van God bij elkaar horen.

7. Gemeenschap der heiligen

Ga samen na of er in jullie directe omgeving binnen de gemeente iemand is die het moeilijk heeft met de leiding van God in haar of zijn leven. Bid samen voor diegene. Laat een paar van jullie groep naar hem of haar toegaan en vraag of jullie iets kunnen betekenen door praten, helpen, bidden of op een andere manier. Spreek af dat jullie regelmatig voor diegene zullen bidden om vrede te ontvangen met de leiding van God.

Enige literatuur

- A.H. Driest, *Toeval of leiding*. Barneveld 1995.
- Pieter van Kampen, *Door zijn hand*. Kampen 1997.
- M.R. van den Berg, *De regisseur, de spelers en het grote spel*. De plaats van Jozef in Gods heilsplan. Een verklaring van Genesis 37-50. Kampen.
- Zie verder verklaringen van de *Heidelbergse Catechismus* bij *zondag 10* en verklaringen van de *Nederlandse Geloofsbelijdenis* bij *artikel 13*.

BIJBELROOSTER

Hieronder volgt een bijbelrooster rond het thema, dat gelezen kan worden in de dagen voor behandeling in groepsverband.

Ter verwerking kunnen steeds enkele vragen gesteld worden, bijvoorbeeld:

- Wat wil de Heer hier zeggen?
- Wat vind ik het fijnste vers in dit gedeelte?
- Wat kunnen we uit dit gedeelte in ons gebed brengen?

- Jona 1
- Jona 2
- Genesis 50:15-21
- Genesis 28:10-22
- Handelingen 2:22-24
- Jakobus 4:13-17
- Romeinen 8:31-39

- Psalm 55
- Psalm 73
- Psalm 77
- Psalm 121
- Psalm 139

Uit deze laatste psalmen ook zingen!!

- Ps. 55:8,9,10
- Ps. 73:1,9,10,11
- Ps. 77:1,2,3,4,5,6
- Ps. 121:1,2,3,4
- Ps. 139:1,2,3,4,11